

NASZA TRADYCJA
FUNDACJA NA RZECZ RODZINY

DZIECI MOJE!

BISKUP STEFAN WYSZYŃSKI
ORDYNARIUSZ LUBELSKI 1946-1949
WYSTAWA W 80. ROCZNICĘ INGRESU

PATRONAT HONOROWY
JE ABP PROF. DR HAB. **STANISŁAW BUDZIK** METROPOLITA LUBELSKI

KONSULTACJA HISTORYCZNA
JE ABP PROF. DR HAB. **BOLESŁAW PYLAK**
ARCYBISKUP SENIOR ARCHIDIECEZJI LUBELSKIEJ

KONCEPCJA WYSTAWY **LEON M. BUDRYS**

WYBÓR TEKSTÓW ORAZ DOBÓR FOTOGRAFII I DOKUMENTÓW
PIOTR KRZYSZTOF KUTY

SANKTUARIUM MATKI BOŻEJ KĘBELSKIEJ
BAZYLIKA MNIEJSZA PW. ŚW. WOJCIECHA W WĄWOLNICY
8 LISTOPADA-13 GRUDNIA A.D. 2026

fot. Instytut Prymasowski Stefana Kardynała Wyszyńskiego

Warto być Polakiem

Lubelskie
Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego

Pius Biskup, Sługa Sług Bożych,
umiłowanemu Synowi Stefanowi Wyszyńskiemu,
Prezbiterowi diecezji Włocławskiej,
w tej samej Profesorowi socjologii Diecezjalnego
Seminarium Duchownego,
wybranemu Biskupem Lubelskim,
pozdrowienie i apostolskie błogosławieństwo. (...)

Bulla papieża Piusa XII
Dano w Rzymie u św. Piotra,
dnia 25 marca A.D. 1946
Archiwum Archidiecezjalne Lubelskie

Trwając w oczekiwaniu najpierw na beatyfikację, a obecnie na kanonizację Błogosławionego Stefana kardynała Wyszyńskiego, Fundacja Nasza Tradycja – której ideą przewodnią jest pogłębianie w społeczeństwie świadomości znaczenia wartości, kształtujących tożsamość kulturową Polaków i która od chwili ustanowienia w 1995 roku za swe motto przyjęła słowa Księdza Prymasa: *Nie miejmy pokusy budowania nowej Polski „w czystym polu", lecz wznośmy ją na opoczystym przeszłości, wiążąc to, co idzie, z tym, co było* – przygotowała szereg projektów mających na celu upamiętnienie postaci ósmego w dziejach diecezji Biskupa Ordynariusza Lubelskiego, późniejszego Prymasa Tysiąclecia. Jednym z nich jest wystawa nosząca znamienny tytuł: „Dzieci moje!". Tymi słowami, 26 maja 1946 roku, zwracając się do swoich diecezjan, rozpoczął pierwsze publiczne wystąpienie najmłodszy wówczas polski biskup.

Prezentowane na czterdziestu tablicach formatu B1 fotografie i dokumenty obrazują głównie wydarzenia z wiosny 1946 roku, związane z nominacją, konsekracją i ingresem biskupa Stefana Wyszyńskiego, wspominając także o wybranych przejawach jego posługi biskupiej w kolejnych prawie trzech latach. Fotografie i dokumenty te pochodzą ze zbiorów: Archiwum Archidiecezjalnego Lubelskiego, Biblioteki Metropolitalnego Seminarium Duchownego w Lublinie, Instytutu Prymasowskiego Stefana Kardynała Wyszyńskiego, Muzeum Jana Pawła II i Prymasa Wyszyńskiego, Biblioteki Uniwersyteckiej Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II, Archiwum Państwowego w Lublinie, Narodowego Archiwum Cyfrowego, Państwowego Muzeum na Majdanku oraz Osób prywatnych.

Motyw przewodni wystawy stanowią fragmenty pierwszych wystąpień nowego Biskupa Lubelskiego. Za opis posłużyły zaś fragmenty rozmowy jaką przeprowadziłem z arcybiskupem seniorem Bolesławem Pylakiem oraz fragmenty artykułu księdza profesora Piotra Niteckiego pt. „Z Włocławka do Lublina".

Dziękuję wszystkim Szanownym Państwu, którzy w różnorodny sposób wsparli projekty fundacyjne upamiętniające naszego Błogosławionego Biskupa.

Piotr Krzysztof Kuty
prezes Fundacji Nasza Tradycja

Kardynał Prymas już za życia był prawdziwie święty. Przez trzydzieści pięć lat obserwowałem tę świętość, która przejawiała się na wielu płaszczyznach. Jego świętość objawiała się każdego dnia, w relacji do każdego człowieka. Otwartość, bezpośredniość, dobroć, pracowitość, cierpliwość, wyrozumiałość, ufność, wytrwałość, odwaga – to oczywiście tylko niektóre cechy biskupa Wyszyńskiego, w których zarazem przejawiała się jego świętość.

Istotne jest by ukazywać postać Księdza Prymasa i aktualność jego nauczania, szczególnie młodemu pokoleniu Polaków. Dlatego też z wielką radością przyjmuję inicjatywy Fundacji Nasza Tradycja, mające na celu przybliżanie postaci biskupa Stefana Wyszyńskiego, jako ordynariusza lubelskiego. Będąc wdzięcznym za te dzieła, z serca błogosławię ich twórcom.

Abp Bolesław Pylak
Lublin, czerwiec 2017 roku

Konsekracja bp. Stefana Wyszyńskiego (drugi od prawej) w bazylice na Jasnej Górze, 12 maja 1946 roku. Trzeci od prawej August kard. Hlond Prymas Polski.

Ksiądz Stefan Wyszyński dał się poznać jako czciciel Matki Bożej, podkreślając po latach, że wszystkie ważne wydarzenia w jego życiu związane były z dniami maryjnymi. Szczególnym umiłowaniem darzył Matkę Bożą z Jasnej Góry, przed której obliczem 5 sierpnia 1924 roku sprawował mszę świętą prymicyjną. To miejsce wybrał także na swą konsekrację biskupią 12 maja 1946 roku, a wizerunek Matki Bożej Jasnogórskiej umieścił na swej tarczy biskupiej.

Bp Stefan Wyszyński po konsekracji w otoczeniu delegacji KUL, Jasna Góra, 12 maja 1946 roku.

„Umiłowane dzieci Boże, dzieci moje” – tymi słowami Prymas Tysiąclecia wielokrotnie rozpoczynał swoje homilie i publiczne wystąpienia. Nie jest też żadną tajemnicą, że wiele osób zwracało się do niego po prostu „Ojcze”. Duchowe ojcostwo Księdza Prymasa polegało przede wszystkim na obecności, towarzyszeniu, trosce i wspieraniu powierzonych mu ludzi w realizacji otrzymanego od Boga powołania do pełni życia w świętości. Sam przeszedł tę drogę i takiej drogi uczył nas wszystkich.

Wyrazem troski o dziedzictwo Prymasa Tysiąclecia są również inicjatywy podejmowane przez Fundację „Nasza Tradycja”, w tym m.in. wystawa „Dzieci moje!” i jej pamiętnik. Ufam, że kolejna jej odsłona zachęci wielu do czerpania z bogatego dziedzictwa duchowego, jakie zostawił Prymas Tysiąclecia – wybitny mąż stanu, a niegdyś kochający Ojciec i dobry Pasterz diecezji lubelskiej.

Abp Stanisław Budzik
Metropolita Lubelski

Powitanie nowego biskupa przed gmachem Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, 26 maja 1946 roku.

45-letni, w dniu ingresu, kapłan diecezji włocławskiej ksiądz doktor Stefan Wyszyński był już postacią znaną w Lublinie. To tu w latach 1925-1929 studiował na Wydziale Prawa Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, wieńcząc naukę doktoratem nt. „Prawa rodziny, Kościoła i państwa do szkoły”. Podczas studiów aktywnie działał w Stowarzyszeniu Katolickiej Młodzieży Akademickiej „Odrodzenie” i w Bratniej Pomocy. Na terenie Lubelszczyzny ukrywał się także podczas okupacji niemieckiej w czasie II wojny światowej. Dotychczasowy rektor Seminarium Duchownego we Włocławku – mianowany 4 marca 1946 roku przez papieża Piusa XII następcą biskupa Mariana Leona Fulmana – znany był z zaangażowania w pracę wśród robotników, prowadząc przed wojną działalność społeczno-oświatową w chrześcijańskich związkach zawodowych oraz chrześcijański uniwersytet robotniczy.

Dzieci moje!

Dwa te słowa mogą wydać się Wam zuchwalstwem. Czy mam prawo, Was, Najmilsi, tu zebranych, nazywać „dziećmi moimi", gdy widzę u wielu posiwiały włos? Zapewne, w porządku przyrodzonym byłoby to zuchwalstwem.

Ale istnieje inny jeszcze porządek na świecie, stokroć silniej łączący lud, niż więzy krwi, nazwiska, narodu. To porządek łaski nadprzyrodzonej, ustanowiony na krzyżu przez Chrystusa Pana. W imię tego porządku staję dziś przed Wami, jako Wasz, z woli Boga i Stolicy św., Ojciec.

Bp Stefan Wyszyński, Przemówienie ingresowe, Katedra Lubelska, 26 maja 1946 roku.

fot. Instytut Prymasowski Stefana Kardynała Wyszyńskiego

Procesja ingresowa w Alejach Racławickich.

Ingres do Katedry Lubelskiej 26 maja 1946 roku stał się wielką manifestacją wiary. Trudno opisać entuzjazm diecezjan z jakim spotkał się biskup Stefan Wyszyński, od początku nawiązujący z nimi żywy kontakt podczas licznych nabożeństw, spotkań i wizytacji, jak również za pośrednictwem listów pasterskich. Jako człowiekowi pióra – przez kilka lat był redaktorem naczelnym miesięcznika „Ateneum Kapłańskie" – i kapłanowi wszechstronnie przygotowanemu do pracy duszpasterskiej – działającemu zarówno w środowiskach dzieci i młodzieży akademickiej, robotników, inteligencji, jak i ziemian – taka aktywność przychodziła bez trudu, pozostawiając trwałe ślady po dziś dzień.

fot. Piotr Maciuk

Otwarcia pierwszej odsłony wystawy pt. „Dzieci moje!”, w 70. rocznicę ingresu do katedry lubelskiej biskupa Stefana Wyszyńskiego, dokonał 22 maja 2016 roku w Archikatedrze Lubelskiej, w obecności wielu dostojnych gości, Arcybiskup Stanisław Budzik. Wernisaż poprzedziła uroczysta Msza św. w intencji beatyfikacji Prymasa Tysiąclecia. Od tego czasu ekspozycja gościła w wielu świątyniach i instytucjach Lublina.

fot. Andrzej Rożek

Pragnąc utrwalić i szerzej udostępnić zgromadzone dokumenty oraz fotografie, Fundacja Nasza Tradycja w 2017 roku wydała album zatytułowany *Dzieci moje! Biskup Stefan Wyszyński Ordynariusz Lubelski 1946-1949.* 16 sierpnia 2017 roku Fundacja zorganizowała na wirydarzu lubelskiego klasztoru Ojców Dominikanów uroczysty Wieczór ku czci Stefana kardynała Wyszyńskiego, połączony z promocją albumu.

fot. Foto Rożek

5 grudnia 2019 roku w Sali obrad Rady Miasta Lublin im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego Prymasa Polski w lubelskim Ratuszu odbył się wernisaż kolejnej odsłony wystawy „Dzieci moje!”. Uroczystego otwarcia wystawy dokonali metropolita lubelski abp prof. Stanisław Budzik, prof. Stefan Sawicki – który 26 maja 1946 roku jako maturzysta witał bp. Wyszyńskiego, poseł na Sejm RP Kazimierz Choma, wojewoda lubelski Lech Sprawka, prezydent Miasta Lublin dr Krzysztof Żuk, wicemarszałek Województwa Lubelskiego Michał Mulawa oraz prezes Fundacji Nasza Tradycja Piotr Krzysztof Kuty.

Wystawę i jej album, jak również filmową relację z wernisażu 5 grudnia 2019 roku obejrzeć można na stronie internetowej **www.naszatradycja.pl**

wystawa **album „Dzieci moje!”** **wernisaż 5.12.2019 r.**